

Лісовська К.,

аспірантка Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова,
вчителька молодших класів гімназії № 290,
м. Київ, Україна
lisovskakateryna2022@gmail.com

ORCID iD 0000-0001-7678-4508

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ВИМОГА КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА»

У статті розглянуто сучасні тенденції формування національно-патріотичного виховання у молодших школярів у контексті реалізації Концепції «Нова українська школа». В умовах глобалізації та змін у суспільстві важливо звернути увагу на формування національної ідентичності та патріотичних цінностей у підростаючого покоління. Реформа освітньої системи України, передбачена Концепцією «Нова українська школа», акцентує увагу на необхідності впровадження нових підходів до виховання молодших школярів.

Основними тенденціями у національно-патріотичному вихованні є інтеграція патріотичних елементів у навчальні програми, залучення учнів до участі в культурних й історичних заходах, розвиток критичного мислення та розуміння національної спадщини. Звертається увага на важливість партнерства між школою, сім'єю та громадськістю в процесі виховання патріотизму. У статті також аналізуються ефективні методи та засоби, що сприяють формуванню патріотичних почуттів у школярів, такі як проєктна діяльність, екскурсії, інтерактивні уроки, участь у волонтерських проєктах. Підкреслюється значущість створення сприятливого освітнього середовища, яке стимулює дітей до активної громадянської позиції та любові до Батьківщини. Дослідження засвідчує, що національно-патріотичне виховання є важливою складовою сучасної освіти, яка вимагає комплексного підходу і постійної уваги з боку педагогів та батьків. Інакше кажучи, національно-патріотичне виховання спрямоване на формування в учнів таких якостей, як національна самоідентифікація та усвідомлення своєї належності до Нації Героїв — сучасного українства. Воно має на меті виховати не декларативний, а глибинний патріотизм, справжню любов до України, готовність до подвигу та самопожертви заради Батьківщини. Важливими аспектами є також розвиток почуття патріотичного обов'язку, мужності, стійкості та відваги.

Ключові слова: національно-патріотичне виховання, молодші школярі, Нова українська школа, освітня реформа, національна ідентичність, патріотизм, освітні методи.

© Лісовська К., 2024

© Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2024

Вступ. Національно-патріотичне виховання молодших школярів є важливим компонентом сучасної української освіти, оскільки впливає на формування національної ідентичності, громадянської свідомості та почуття відповідальності за майбутнє країни. Згідно з Концепцією «Нова українська школа», одним із пріоритетних завдань сучасної системи освіти є формування патріотичних цінностей і громадянської позиції у дітей з раннього віку. Проблема полягає в тому, що в умовах глобалізації, інформаційного перевантаження та соціально-політичних змін діти стикаються з різноманітними викликами, які можуть негатив-

но вплинути на їхню національну ідентичність і соціалізацію. Національно-патріотичне виховання, своєю чергою, має не лише підтримувати любов до Батьківщини, але й розвивати в учнів критичне мислення, толерантність, вміння аналізувати історичні події та цінувати культурну спадщину.

З наукової точки зору національно-патріотичне виховання є міждисциплінарною галуззю, що поєднує педагогіку, психологію, соціологію та культурологію. Вивчення національно-патріотичного виховання сприяє кращому розумінню процесів формування національної свідомості та громадянської ідентичності у ді-

тей. Це також дає змогу дослідити вплив різних педагогічних підходів на розвиток патріотичних почуттів та громадянської активності молодших школярів.

З практичного погляду Концепція «Нова українська школа» пропонує реформу освітньої системи, яка передбачає інтеграцію національно-патріотичних цінностей у навчальні програми, підготовку педагогів до ефективної роботи з дітьми у цій сфері, а також розвиток партнерства між школою, батьками та громадою. Важливість цього підходу підкреслюється в умовах сучасної української реальності, де підтримка національних цінностей є критично важливою для збереження культурної спадщини та соціальної єдності. Концепція «Нова українська школа» визначає національно-патріотичне виховання як одну з ключових компетентностей, яку учні мають здобути під час навчання. Це, зокрема, вивчення історії та культури України: інтеграція історичних і культурних знань у різні предмети навчального плану; активне громадянське залучення: участь у волонтерських проєктах, культурних заходах та соціальних ініціативах; формування ціннісних орієнтирів: виховання моральних і етичних принципів, які допомагають учням розуміти та цінувати національні традиції. Завдяки впровадженню цих аспектів сучасна освіта спрямована на підготовку молодших школярів до активної участі в житті суспільства, збереження національної ідентичності та підтримку соціальної гармонії. Це, своєю чергою, забезпечує стабільний розвиток суспільства та зміцнення державності України.

Отже, актуальність проблеми формування національно-патріотичного виховання у молодших школярів не викликає сумніву.

Метою статті є необхідність теоретичного висвітлення, розробки та впровадження ефективних освітніх підходів, що враховують сучасні тенденції та виклики, з якими стикається українське суспільство. Тільки таким чином можна забезпечити стає виховання патріотично налаштованих громадян, які готові брати активну участь у розбудові своєї держави.

Завдання статті полягають у дослідженні теоретичних основ процесу спрямованого на аналіз і систематизацію підходів до виховання патріотичних цінностей відповідно до вимог реформування освіти в Україні.

Концепція Нової української школи (НУШ) наголошує на необхідності розвитку активної громадянської позиції учнів, морально-етичних принципів і здатності відповідально діяти у складних ситуаціях. У рамках НУШ вихован-

ня патріотизму передбачає не лише вивчення історії та культури, а й наявність інтерактивних форм освіти — участь у громадських проєктах, традиційних святах, екскурсіях історичними місцями. Це підсилює емоційний зв'язок дітей із національною спадщиною та сприяє їхньому самоствердженню як частини української спільноти. Більше деталей можна знайти в матеріалах на сайті про впровадження Концепції НУШ та приклади сучасних методів патріотичного виховання школярів, зокрема про взаємодію з ветеранами АТО, волонтерську діяльність і рефлексивні методи виховання. Ці практики стимулюють розвиток особистості з почуттям відповідальності за свою країну та суспільство загалом. Зокрема, методи виховання включають проєктну роботу, співпрацю з родиною, а також використання національної символіки та участь дітей у культурних обрядах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Аналіз сучасних досліджень у сфері національно-патріотичного виховання в Україні демонструє, що ця тема особливо актуальна в умовах війни та суспільних викликів. Важливість ролі національно-патріотичного виховання ґрунтовно висвітлено в законодавчих та нормативних документах, а саме: у постанові Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023–2025 роках» № 1322 від 15 грудня 2023 р.; Законі України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» № 2834-IX від 13.12.2022 р.; Концепції Нової української школи; постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» № 688 від 24 липня 2019 р. та інші.

Патріотичне виховання орієнтується на формування громадянських компетенцій, поваги до культурної спадщини, національної ідентичності та демократичних цінностей. Зокрема, дослідження С. Грищенко, О. Ілішова, Д. Єфімова, Н. Макогончук (Проблема національно-патріотичного виховання); Бондаренко Н.В., Косянчук С.В. (Національно-патріотичне виховання у контексті сучасних викликів); В. Гнатюк (Управління системою національного виховання учнів початкових класів) підкреслюють, що в умовах війни патріотичне виховання виходить за межі формального навчання та включає активне залучення молоді до суспільно важливих ініціатив. Дослідники С. Грищенко, О. Ілішова,

Д. Єфімова, Н. Макогончук доходять висновку про те, що «...Основними складовими національно-патріотичного виховання є: громадсько-патріотичне, військово-патріотичне та духовно-моральне виховання». Це сприяє зміцненню зв'язків із громадою, розвиває відповідальність і готовність до державотворчої діяльності. Важливими аспектами є також підвищення престижу військової служби та формування ставлення до солдата як до захисника Батьківщини. Такий підхід відповідає потребам сучасного суспільства, де виховання активного громадянина набуває особливо значення в умовах воєнних та інформаційних викликів, прагне висвітлити значущість цілісного підходу до виховання молодших школярів з акцентом на національні цінності, співпрацю школи, сім'ї та громади. Поділяємо думку науковця Н. Тарапаки, яка у своєму науковому дослідженні наголошує на тому, що «...Неможливо уявити справжнього громадянина-патріота, який би не любив своє село чи місто, не шанував батьків, не знав свого родоводу, національних традицій, не відчував єдності з природою, не турбувався про її охорону. Національне виховання в системі освіти здійснюється з урахуванням пізнавальних можливостей та психологічно-вікових особливостей учнів певного класу. Особливе місце в цьому процесі належить учням початкових класів. Пояснюється це особливостями психології дітей, прикметою яких є здатність охоче пізнавати довколишній світ, нові знання, сприймати норми поведінки, виробляти власне світосприймання та світобачення. Саме тому основи національного виховання значною мірою закладаються в цей період навчання» (Тарапака Н.В., 2024. С. 121).

Загалом серед основних викликів визначають потребу у включенні більш акцентованих патріотичних тем у навчальний процес і забезпеченні умов для інтеграції молодших школярів та молоді взагалі в громадське та воєнне життя країни. Цей процес має відбуватися через практичні форми виховання — від участі в культурних та екологічних проєктах до розвитку лідерських якостей і готовності брати участь у волонтерській діяльності.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Однак дослідники відзначають, що нормативно-правова база ще потребує доопрацювання. Державні стандарти початкової освіти не цілком охоплюють завдання патріотичного виховання, а поняття національних цінностей часто трактуються надто загально-

но. Розроблені у період російсько-української війни навчальні програми для старших класів частково компенсують ці недоліки, зосереджуючись на зміцненні національної ідентичності учнів і громадянської свідомості. Натомість залишається відкритим для дослідження питання дієвих тенденцій національно-патріотичного виховання учнів початкової школи в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа» та запровадження форм проєктної діяльності як ефективного заходу співпраці з молодшими школярами.

Виклад основного матеріалу. Національно-патріотичне виховання є ключовим елементом освітнього процесу в умовах трансформаційної реформи Нової української школи. Сучасні підходи орієнтовані не лише на знання історії та культури України, але й на розвиток практичних громадянських навичок та емоційного зв'язку з національною ідентичністю. Національно-патріотичне виховання молодших школярів у контексті Концепції «Нова українська школа» є важливою складовою освіти, спрямованою на формування в учнів глибокого розуміння власної національної ідентичності, цінностей та культури. Це виховання формує громадянську свідомість, відповідальність, патріотизм та повагу до історії та традицій України. У рамках Нової української школи ця концепція отримала нові підходи та методи реалізації. Ось деякі сучасні тенденції у формуванні національно-патріотичного виховання у молодших школярів (табл. 1).

Ці підходи відповідають Концепції «Нова українська школа», мета якої виховати громадянина із активною життєвою позицією, готових брати участь у зміцненні держави. Під час війни особлива увага приділяється формуванню у дітей стійкості та здатності до підтримки одне одного в складних умовах.

З традиційних методів, які мають неабиякий виховний потенціал, у освітній діяльності, на думку дослідників Н. Бондаренко, С. Косянчук, «доцільно застосовувати бесіди, диспути, лекції, семінари, роботу з книжкою та іншими джерелами знань, а також дослідницькі, пошукові, творчі, ігрові, ситуаційні тощо» (Бондаренко Н.В., Косянчук С.В., 2022. С. 10). Такі практики забезпечують емоційний зв'язок дітей з історією та культурою країни, підсилюючи почуття гордості за свою національну ідентичність. Це, зокрема.

1. Інтеграція національно-патріотичного виховання в освітній процес (*інтегроване навчання, проєктна діяльність, виховні години*).

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПІДХОДИ ДО НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ

№ п/п	Основні тенденції	Зміст основних тенденцій
1	Інтеграція патріотичних тем у навчальні предмети	Теми патріотичного виховання вбудовуються у різні предмети: літературу, історію, природознавство. Важлива роль відводиться громадянській освіті, яка формує в учнів розуміння прав та обов'язків громадянина
2	Проектна діяльність та практичний підхід	Учні беруть участь у проектах, пов'язаних з національною культурою та історією (наприклад, екскурсії в музеї чи творчі проекти про історичних постатей). Поширена волонтерська діяльність та участь у соціальних ініціативах, що підсилює зв'язок дітей із громадою та країною
3	Використання сучасних технологій та медіаресурсів	Учителі залучають мультимедійні матеріали, відео та інтерактивні платформи, щоб зробити процес навчання більш цікавим та актуальним для молодших школярів. Створення учнями відеороликів чи презентацій на патріотичні теми сприяє розвитку творчих навичок
4	Співпраця з родиною та громадою	Важлива взаємодія школи з батьками та громадою для формування спільних цінностей. Спільні заходи, як-от святкування державних свят, допомагають закріпити в дітей почуття національної гордості
5	Залучення історичної пам'яті та героїв сучасності	Поширюються практики проведення «уроків мужності» за участі ветеранів та волонтерів. Виховання засноване на прикладах героїзму як історичних постатей, так і сучасних героїв України
6	Розвиток громадянських компетентностей	Акцент робиться на формуванні критичного мислення та громадянської відповідальності. Учні навчаються вирішувати проблеми, працювати в команді та брати участь у суспільному житті

Включення елементів національно-патріотичного виховання у різні предмети, а саме літературу, історію, мистецтво, математику та природознавство. Учні беруть участь у проектах, присвячених українським традиціям, святкам, культурі, що сприяє глибшому усвідомленню національної спадщини. Проведення класних годин, присвячених обговоренню тем історії, героїзму українського народу, значення національних символів і традицій.

2. Використання інноваційних технологій (*дистанційне навчання, віртуальні екскурсії, ігрові технології*). Використання онлайн-ресурсів та платформ для проведення уроків з національно-патріотичного виховання, що дає змогу залучати учнів з різних куточків країни. Організація віртуальних подорожей історичними та культурними місцями України, що розширює знання про рідний край. Застосування освітніх ігор, що допомагають у вивченні історії та культури в інтерактивній формі.

3. Формування національної ідентичності через практичну діяльність (*участь у волонтерських проектах, патріотичні акції та заходи, співпраця з громадськими організаціями*).

Залучення учнів до соціальних ініціатив, благодійних акцій, що розвиває почуття відпо-

відальності за суспільство. Проведення заходів, таких як День вишиванки, День Незалежності, участь у конкурсах на національну тематику. Взаємодія зі спільнотами та організаціями, що займаються популяризацією української культури й історії.

4. Розвиток критичного мислення та свідомого громадянства (*дискусійні клуби, дослідження та аналітика*).

Організація клубів та обговорень на теми, пов'язані з національною історією, проблемами сучасності та майбутнього України. Заохочення учнів до самостійного дослідження історичних фактів, аналізу інформації та формування власних висновків.

5. Інклюзивність та мультикультурність (*вивчення культурного розмаїття, інклюзивна освіта*).

Вивчення та повага до культур різних етнічних груп, які проживають в Україні, що сприяє формуванню толерантності та відкритості. Залучення дітей з особливими освітніми потребами до заходів національно-патріотичного виховання.

6. Співпраця з батьками та громадою (*залучення батьків до освітнього процесу, партнерство з місцевою громадою*).

Організація спільних заходів, тренінгів та зустрічей з батьками, що сприяє формуванню єдиної освітньої платформи для виховання дітей. Співпраця зі школами, музеями, культурними центрами для створення спільних проєктів та ініціатив.

Вчитель відіграє ключову роль у формуванні національно-патріотичних цінностей у молодших школярів. Він не лише передає знання, а й є взірцем для наслідування. Серед основних завдань вчителя: *формування ціннісних орієнтирів* (вчитель має сприяти розвитку в учнів почуття гордості за свою країну, національну самобутність); *створення мотиваційного середовища* (вчитель має заохочувати дітей до вивчення історії та культури України, застосовуючи сучасні методи навчання); *підтримка та наставництво* (вчитель є наставником, який підтримує учнів у їхньому прагненні досліджувати та вивчати свою країну).

Серед практичних прикладів реалізації національно-патріотичного виховання слід виокремити такі форми роботи.

1. *Проєкт «Моя Батьківщина — Україна»:* учні досліджують історію, культуру, природу

свого рідного краю, створюють презентації, доповіді, малюнки, які презентують перед класом (Зубцова Ю.Є., 2012. 20 с.)

2. *Тематичні дні та свята:* організація днів вишиванки, конкурсів патріотичної пісні, читання віршів про Україну, що сприяє вихованню патріотичних почуттів.

3. *Екскурсії та поїздки:* відвідування музеїв, пам'ятників, історичних місць, що допомагає дітям на практиці пізнавати свою історію та культуру.

4. *Співпраця з ветеранами та громадськими діячами:* запрошення гостей, які можуть поділитися своїм досвідом та знаннями про історію України (Там само).

5. *Проєктна діяльність учнів на уроках.* Для організації проєктної діяльності в рамках формування національно-патріотичного виховання молодших школярів важливо створити інтегрований план, який відповідає цілям Концепції «Нова українська школа» (Там само) і передбачає декілька ключових етапів та підходів. Пропонуємо розробку алгоритмів реалізації проєктної роботи з учнями початкової школи у відповідному форматі (табл. 2).

Таблиця 2

ПЛАН ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОЄКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З УЧНЯМИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Етапи організації проєктної роботи	Зміст проєктної роботи на кожному етапі
Вибір тематики проєкту	Теми проєктів можуть охоплювати важливі аспекти національної культури, історії та сучасних подій: — «Україна — моя Батьківщина»; — «Герої нашого часу» (включення історій про військових, волонтерів); — «Символи та традиції України». Рекомендовано залучити учнів до вибору теми для підвищення мотивації та інтересу
Формування груп та розподіл ролей	Учні об'єднують у малі групи (4–6 осіб). Кожна група обирає відповідального за координацію та доповідь. Важливо залучити до проєктної діяльності вчителів, батьків та представників громади
Розробка плану виконання проєкту	Обговорення ідей, виокремлення загальної уяви про Проєкт, що запланований, до реалізації Вибір теми проєкту разом із учнями. Формування груп та розподіл ролей. Розробка детального плану роботи для кожної групи. Ознайомлення учнів із джерелами інформації (книги, відеоматеріали, музеї)
Пошуково-дослідницький етап	Збір інформації за вибраною темою: опитування, інтерв'ю з ветеранами або місцевими активістами. Пошук матеріалів про українські традиції, національну символіку чи історичні події. Відвідування музеїв або історичних місць для глибшого занурення у тему
Творчий етап	Створення презентацій, малюнків, вистав. Організація подій, екскурсій, виставок. Розробка презентацій, малюнків, постерів або сценок. Підготовка виступів, творів або театралізованих постановок на тему патріотизму. Виготовлення виробів національної символіки (прапори, вінки тощо). Розробка інтерактивних заходів, наприклад вікторин чи квестів

Етапи організації проєктної роботи	Зміст проєктної роботи на кожному етапі
Практична реалізація	Проведення відкритих уроків, культурних заходів чи виставок у школі. Організація спільних заходів з родинами учнів (екскурсії, участь у місцевих святах). Участь школярів у волонтерських акціях чи патріотичних подіях у громаді. Проведення публічної презентації проєкту перед батьками, учнями та вчителями. Представлення проєктів у вигляді доповідей, виставок або виступів. Обговорення успіхів, труднощів і вражень учнів під час виконання проєкту
Визначення термінів для кожного етапу	1. Підготовчий етап (1–2 тижні). 2. Пошуково-дослідницький етап (2–3 тижні). 3. Творчий етап (2–4 тижні). 4. Практична реалізація (1–2 тижні). 5. Презентація результатів (1 тиждень). 6. Підсумковий етап (1 тиждень). Загальна тривалість проєкту може коливатися від 8 до 12 тижнів — залежно від складності завдань та залучення зовнішніх партнерів (наприклад, громадських організацій або музеїв)
Використання інтерактивних методів	Проведення майстер-класів з виготовлення національної символіки. Організація «уроків мужності» за участі ветеранів АТО чи волонтерів. Інтерактивні екскурсії до музеїв або пам'ятних місць
Звітність та підсумкова презентація	Кожна група представляє результати своєї роботи у форматі доповідей, відеороликів, презентацій або виставок. Організація спільного заходу, де школярі можуть презентувати свої проєкти батькам та громаді. Рефлексія — обговорення того, що вдалося, що було складно і чого навчилися учні. Рефлексія: обговорення уроків, винесених з проєкту. Оцінювання роботи груп і окремих учнів за участь та ініціативність. Нагородження учасників грамотами чи подяками для стимулювання мотивації
Оцінювання та мотивація	Важливо оцінювати не лише кінцевий продукт, але й процес участі (взаємодію в групах, відповідальність та ініціативу). Використання заохочувальних нагород (дипломи, грамоти) для підвищення мотивації школярів

Цей підхід відповідає принципам НУШ, де акцент зроблено на вихованні активних громадян, здатних до командної роботи, самостійного мислення та творчої діяльності. Така діяльність також сприяє розвитку емоційного зв'язку з культурною спадщиною та національною ідентичністю.

Висновки. Національно-патріотичне виховання в умовах Нової української школи є комплексним процесом, що вимагає інтегра-

ції сучасних освітніх підходів, тісної співпраці з батьками та громадою, а також активного залучення учнів до вивчення своєї національної спадщини. Формування патріотичних цінностей з молодшого віку є запорукою виховання свідомих та відповідальних громадян України. Використання форми проєктної діяльності в навчальному процесі початкової школи слід розглядати як ефективний засіб формування патріотичної особистості.

ДЖЕРЕЛА

1. Бондаренко Н.В., Косянчук С.В. Національно-патріотичне виховання у контексті сучасних викликів: методичні рекомендації [для вчителів, методистів, авторів програм і підручників, науковців, викладачів, студентів закладів професійної й вищої освіти, управлінців, політиків]. Київ: Фенікс, 2022. 64 с.
2. Гнатюк В. Управління системою національного виховання учнів початкових класів. *Початкова школа*. 2000. № 4. С. 3.
3. Грищенко С.В., Ілішова О.М., Єфімов Д.В., Макогончук Н.В. Проблема національно-патріотичного виховання. *Інноваційна педагогіка*. 2022. № 44, т. 1. С. 119–123.

4. Добровольська Л.Н., Чорновіл В.О. Інтеграція навчальних предметів в початковій школі як ефективна форма навчання молодших школярів: м-ли інтернет-семінару. Черкаси: Вид-во КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», 2017. 183 с.
5. Додаток до наказу Міністерства освіти і науки України «Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України» № 641 від 16.06.2015 р. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/354206_94391
6. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» № 2834-IX від 13.12.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>
7. Зубцова Ю.Є. Формування патріотичних якостей молодших школярів у взаємодії школи та сім'ї: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07. Київ, 2012. 20 с.
8. Навчальний проєкт «Моя Батьківщина — Україна». URL: <https://vseosvita.ua/library/navcalnij-proekt-moa-batkivsina-ukraina-149993.html>
9. Нова українська школа. URL: <https://mon.gov.ua/tag/nova-ukrainska-shkola?&type=all&tag=nova-ukrainska-shkola>
10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023–2025 роках» № 1322 від 15 грудня 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1322-2023-%D0%BF#Text>
12. Тарапака Н.В. Національно-патріотичне виховання молодших школярів у контексті сучасних запитів. March 22, 2024; Riga, Latvia I International Scientific and Theoretical Conference “Current scientific goals, approaches and challenges” URL: <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/1707>

REFERENCES

1. Bondarenko, N. V., & Kosianchuk, S. V. (2022). National-Patriotic Education in the Context of Modern Challenges: Methodical recommendations [for teachers, methodologists, authors of programs and textbooks, scientists, teachers, students of professional and higher education institutions, managers, politicians]. Kyiv: Phoenix, 64 p. [in Ukrainian].
2. Hnatiuk, V. (2000). Management of the System of National Education of Primary School Pupils. *Primary School*, No. 4, p. 3 [in Ukrainian].
3. Hryshchenko, S. V., Ilshova, O. M., Yefimov, D. V., & Makohonchuk, N. V. (2022). The Problem of National and Patriotic Education. *Innovative Pedagogy*, 44, Vol. 1, pp. 119–123 [in Ukrainian].
4. Dobrovolska, L. N., & Chornovil, V. O. (2017). Integration of Educational Subjects in Primary School as an Effective Form of Education for Younger Students»: *Materials of the Internet seminar*, Cherkasy: KNZ Publishing House «Cherkasy Regional Institute of Postgraduate Education of Pedagogical Workers of the Cherkasy Regional Council», 183 p. [in Ukrainian].
5. Appendix to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated June 16, 2015 No. 641, Concept of National-Patriotic Education in the Education System of Ukraine [in Ukrainian]. https://zakononline.com.ua/documents/show/354206_94391
6. Law of Ukraine dated 13.12.2022 No 2834-IX “On the Basic Principles of State Policy in the Sphere of Establishing Ukrainian National and Civil Identity” [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text>
7. Zubtsova, Yu. E. (2012). Formation of Patriotic Qualities of Younger Schoolchildren in the Interaction of School and Family: autoref. diss.... Candidate of Ped. Sciences: 13.00.07, Kyiv, 20 p. [in Ukrainian].
8. Educational project “My Motherland — Ukraine” [in Ukrainian]. <https://vseosvita.ua/library/navcalnij-proekt-moa-batkivsina-ukraina-149993.html>
9. New Ukrainian School [in English]. <https://mon.gov.ua/en/tag/new-ukrainian-school?&type=all&tag=new-ukrainian-school>
10. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On Approval of the State Standard of Primary Education” [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
11. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 15, 2023 No 1322 “On Approval of the Strategy for the Affirmation of Ukrainian National and Civic Identity for the Period until 2030 and Approval of the Operational Plan of Measures for Its implementation in 2023–2025” [in Ukrainian]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1322-2023-%D0%BF#Text>

12. Tarapaka, N. V. (2024). National-Patriotic Education of Younger Schoolchildren in the Context of Modern Requests. March 22; Riga, Latvia I International Scientific and Theoretical Conference "Current Scientific Goals, Approaches and Challenges" [in Ukrainian].
<https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/1707>

Lisovska K.

CURRENT TENDENCIES TOWARDS THE FORMATION OF NATIONAL-PATRIOTIC EDUCATION AMONG YOUNGER SCHOOLCHILDREN AS A REQUIREMENT OF THE "NEW UKRAINIAN SCHOOL" CONCEPT

The article examines current tendencies in the formation of national-patriotic education among younger schoolchildren in the context of the implementation of the "New Ukrainian School" concept. In the conditions of globalization and changes in society, it is important to pay attention to the formation of national identity and patriotic values in the younger generation. The reform of the educational system in Ukraine, provided for by the "New Ukrainian School" concept, emphasizes the need to introduce innovative approaches to the education of younger schoolchildren.

The main tendencies in national-patriotic education are the integration of patriotic elements into educational programs, the involvement of students in cultural and historical events, the development of critical thinking and understanding of national heritage. Attention is drawn to the importance of partnership between school, family and the public in the process of patriotism education. The article also analyses effective methods and means that contribute to the formation of patriotic feelings in children, such as project activities, excursions, interactive lessons, participation in volunteer projects. The importance of creating a favorable educational environment that stimulates children to active citizenship and love for the Motherland is emphasized.

The study shows that national-patriotic education is an important component of modern education, which requires a comprehensive approach and constant attention from teachers and parents. In other words, national-patriotic education is aimed at fostering in students such qualities as national self-identification and awareness of belonging to the "Nation of Heroes" - modern Ukrainians. The objective is to educate not declarative, but deep patriotism, true love for Ukraine, a readiness for heroic deeds and self-sacrifice for the sake of the Motherland. The development of a sense of patriotic duty, courage, resilience and courage are also important aspects.

Keywords: national-patriotic education, younger schoolchildren, New Ukrainian School, educational reform, national identity, patriotism, educational methods.

*Стаття надійшла до редакції: 11.10.2024 р.
Прийнято до друку: 25.10.2024 р.*